

ЦЕНТЪР ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО 2018

Следвайки своята мисия да осигурява предприемаческа култура, Центърът за насърчаване на предприемачеството (ЦНП) развива дейност като структурна единица на НИС и част от УНИКОМП. Предприемачеството следва да осигурява на академичната общност в Русенския университет научно усъвършенстване и социалноикономическа свобода, които се изграждат въз основа на доброто взаимодействие между катедрите, адекватността на учебноизследователския процес и съвместните дейности с бизнеса.

Основните направления, в които може да се обобщят резултатите на ЦНП са:

- (1) консултиране и менторство;
- (2) взаимодействие с ученици;
- (3) популяризиране на резултатите;
- (5) ефективно привличане и използване на ресурси;
- (6) инициативи за устойчивост.

Стратегическата цел на ЦНП е да се повиши ефективността на учебния и научноизследователски процес, като изучаваните дисциплини да се превърнат в "лаборатории на успеха".

През 2018 г. са извършени множество дейности с осезаеми и измерими резултати, пряко въздействащи върху предприемаческата екосистема на Русе и региона.

В направление „**Консултиране и менторство**“ основен момент е провеждането на традиционният университетски **Конкурс за разработване на бизнес план**, който датира още от далечната 2001 г. В изданието му от 17.05.2018 г. участваха 48 студенти от 8 специалности с 33 бизнес плана. Интересът към мероприятиято събра заедно над 70 души!

Награждаването бе част от събитие на проект INNOVENTER.EU, свързан с насърчаване на социалното предприемачество.

Участваха студенти от следните специалности:

- Бизнес мениджмънт, бакалаври.
- Публична администрация, бакалаври.
- Технология и управление на транспорта, бакалаври.
- Предприемачество и иновации, магистри.
- Бизнес администрация, магистри.
- Ерготерапия в общността, магистри.
- Предучилищна и начална училищна педагогика, магистри.
- Предприемачество и иновации, магистри.

Грамоти се връчиха от обучители, участници в проекта за Социално предприемачество – INNOVENTER.EU: ПГО "Недка Иван Лазарова", Сдружение "Полифония", СУ Възраждане, ПЧСУ "Леонардо да Винчи", ПАГ "Гео Милев", Русенска търговско-индустриална камара, НПО "Регионална достъпност", НПО "Смело сърце", Тамбурашки оркестър към

ОбДЦКИ-Русе, Сдружение ПРАКСИ и други. Освен да наградят студентите, представителите на училищата споделиха успешни и полезни практики от своя опит в сферата на социалното предприемачество, включително проекти, по които са работили или работят, а Русенската търговско-индустриална камара представи възможност за финансиране. По този начин чрез ЦНП Русенският университет се утвърждава все по-силно като обединяващ фактор, насърчаващ на практика предприемачеството между младите хора, които се обучават в това направление, обучители с практически идеи и възможности за финансиране, с които те биха могли да се осъществят.

Въпреки демографската криза в България и намаляващия брой студенти, участниците в конкурса и разработените бизнес планове продължават да се увеличават, което предполага добрата работа на ЦНП и неговите специалисти в посока повишаване интереса към предприемачество и стимулиране на младите хора за предприемачески инициативи!

На 14 февруари 2018 г. в Русенски университет "Ангел Кънчев" се проведе лекция на тема "Анализ на рисковете при различните видове бизнес". Лектор беше Мария Героева - икономист и финансист по образование, предприемач с богат опит. Тя е работила във фондации за закрила и подпомагане на деца и младежи по европейски и международни програми, като управител на собствена фирма с широк спектър на дейност, както и като консултант на фирми-бенефициенти в процеса на кандидатстване и управление на получените средства по предприсъединителните фондове на Европейския съюз. С презентацията студентите имаха възможност да се запознаят студентите задочно обучение от специалност Бизнес мениджмънт, 3 курс, по време на упражненията по дисциплината "Застраховане". Мария Героева сподели своя опит с различни бизнес инициативи. След това разказа на студентите за основните видове бизнес и разликите между тях. Последната част от лекцията включваше анализ и съпоставка на основните рискове, които съпътстват различните видове бизнес. Лекцията се проведе като част от практическата подготовка на студентите при извършване на анализ и оценка на риска с цел

установяване необходимостта от застраховане на разнообразни бизнес инициативи.

На 12.04.2018 г. студентите от специалност "Бизнес и мениджмънт" представиха своите бизнес идеи по дисциплината "Управление на малкия бизнес" в Русенския университет. Общо 8 студентски екипа се бориха помежду си за привличане на инвестиционно внимание, като всеки от тях разполагаше с до 4 минути време за представяне на предприемаческата идея. Всеки екип постави интелектуалната собственост (търговска марка и промишлен дизайн) като основен инструмент за завладяване и отстояване на пазарни дялове.

Основните моменти в разработките им са свързани с:

- инициране на бизнес със стартов капитал под 5 000 лв.;
- бизнесите да допринасят за социално-икономическото развитие на Северна България;
- задължителен включен разход за интелектуална собственост - предимно търговска марка;
- експортна ориентация на предлаганата предприемаческа дейност.

На 14.04.2018 г. студентите от Магистърската програма ПНУП (Предучилищна и начална училищна педагогика) представиха предприемчиви идеи за подобряване дейността на редица образователни заведения в Северна България. Разработките са резултат от обучението по дисциплината "Управление на образованието", водена от доц. д-р Даниел Павлов, преподавател в Катедра "Мениджмънт и бизнес развитие" и Ръководител на ЦНП.

Основните моменти в техните разработки са свързани с:

- Анализ състоянието на конкретен образователно заведение;
- Анализ на управленската среда за предприемане на подобрения;
- Анализ на нормативната уредба за проверка на законосъобразността на предлаганите идеи.

На 9.05.2018 г. студентите от специалностите "Бизнес мениджмънт" и "Публична администрация" от 2 курс проведоха нестандартен урок по дисциплината Риск мениджмънт. Основната цел на проведените интерактивни разговори бе да се идентифицират рисковете при създаване на партньорства, свързани с:

- предприемане на съвместни икономически дейности;
- инициране на съвместни нестопански дейности.

Чрез кратки срещи всеки студент успя да проведе делови разговори с 3-4 други студенти. Това обучение е част от политиката на Центъра за насърчаване на предприемачеството да подпомага онези студентски инициативи, чрез които би се подобрило социално-икономическото състояние в Северна България.

На 20 и 21 септември 2018 г. по проект INNOVENTER.EU представители на Русенският университет и ЦНП проведоха обучения на своите международни партньори по теми, свързани с насърчаване на социалното предприемачество. Обучаемите бяха от различни държави, участници в проект INNOVENTER - Албания, България, Гърция, Македония и Кипър.

В периода 29-30.10.2018 г. се проведоха интерактивни обучения по "Предприемачество на работното място" по проект "ВИЗА - Агенция за трансгранична трудова мобилност" на Българо-румънска търговско-промишлена палата в Русе. Участниците останаха доволни от опита на Предприемаческия център към Русенския университет.

На 25.11.2018 г. студенти от спец. Технология и управление на транспорт (Филиал Видин на Русенския университет) участваха в международните изследвания на междупоколенческите семейни бизнеси по мрежа INTERGEN.

През 2018 г. в Русенския университет успешно приключи обучението на бакалаври за разработване на бизнес план по формуляра ТЕХНОСТАРТ от специалностите Технология и управление в транспорта, Бизнес мениджмънт и Публична администрация.

Направление „Взаимодействие с ученици“

На 23.02.2018 г. в Русенския университет се проведе състезанието "Вечер на младия предприемач". Ректорът на Русенския университет чл. кор. проф. д-н Христо Белоев приветства учениците и техните учители, представляващи следните училища:

- ПАГ "Гео Милев" - Русе
- ПГИУ "Елиас Канети" - Русе
- ПГСС "К. А. Тимирязев" - Две могили
- ПГТ "Иван П. Павлов" - Русе
- ПМГ "Баба Тонка" - Русе
- СУ "Васил Левски" - Русе
- СУ "Възраждане" - Русе
- СУ "Христо Ботев" - Русе
- СУЕЕ "Св. Константин-Кирил Философ" - Русе
- СУПНЕ "Фридрих Шилер" - Русе

В събитието, организирано от Факултет "Бизнес и мениджмънт", участваха 91 ученици от 10 училища от гр. Русе и гр. Две могили. Във всяка от игрите бяха отличени и наградени със сертификати и предметни награди най-добре представилите се отбори на първо, второ и трето място. Седем от екипите бяха наградени и получиха сертификати в следните категории:

- Презентационни умения
- Емоционално въздействие
- Най-добро лого
- Креативност
- Управление на времето
- Най-нестандартна идея
- Екипна работа

На 30.03.2018 г. в Русенски университет „Ангел Кънчев“ беше отбелязана Световната седмица на парите. Инициативата е на Джуниър Ачийвмънт България, Русенски университет „Ангел Кънчев“, ПМГ „Баба Тонка“ и Фондация „Русе - град на свободни дух“. Включиха се над 100 ученика от 5 до 12 клас. В организацията и провеждането на мероприятията участваха ръководители и експерти на ЦНП.

Бяха реализирани три паралелни събития:

- "Световно кафене" - дискусия под надслова „Устойчиво развитие, базирано на иновации и качество на образованието“.

- „TeenCoin - JUNIOR“ - Иновационен лагер по предприемачество за ученици от 5 до 7 клас от гр. Русе и страната, свързан с генериране на идеи за електронен бизнес.

- „TeenCoin“ - Иновационен лагер по предприемачество за ученици от 8 до 12 клас от гр. Русе и страната под надслов „Парите са важни“.

На 28.09.2018 г. в Канев център се проведе състезание на тема „Pro Вопо професионалисти и учени в училищата – програми за социална отговорност“. Събитието е финална част от мултипликационно събитие „The strategic relevance of sustainability collaboration between university-industry-government“ по проект Edu4Society – „Иновативен подход за усъвършенстване обучението по социална отговорност и граждански умения при създаването на устойчиви бизнес дейности“ с проектен координатор за България – д-р Ирина Костадинова и част от програмата на инициативата „ЕВРОПЕЙСКАТА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2018 – РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ“.

Форумът бе открит от д-р Свилен Кунев - Ръководител на Дунавския център за трансфер на технологии към Русенски университет „А. Кънчев“ и Зам.-ръководител на ЦНП. Той представи формата на състезанието, участниците и членовете на журито, което оценява работата на студентите и учениците. Приветствия към участниците и гостите бяха отправени от проф. д-р Елена Флеака от Университет Политехника, Букурещ (Румъния) – координатор на международния проект Edu4Society, а от името на домакините – от доц. д-р Александър Петков, декан на факултет „Бизнес и мениджмънт“. Водещи на състезанието бяха проф. д-р Диана Антонова, Зам.-ректор по научноизследователската дейност и доц. д-р инж. Милена Кирова –

Ръководител на катедра „Мениджмънт и бизнес развитие“. В състезанието премериха сили 60 представители на десет училища от градовете Русе, Враца, Тутракан, Бяла и Ветово, както и студенти от Бизнес факултета - специалности „Индустириален мениджмънт“, „Бизнес мениджмънт“, „Публична администрация“, „Маркетинг“, „Икономика“ и „Информатика и информационни технологии в бизнеса“.

На 12.11.2018 г. десетки ученици от Разград и Лозница представиха своите инициативи за насърчаване на социалното предприемачество. Мероприятието беше организирано по проект INNOVENTER.

На 19.11.2018 г. се проведеха интерактивни срещи с десетки ученици от Силистра, които представиха своите инициативи за насърчаване на социалното предприемачество. Мероприятието беше организирано по проект INNOVENTER.

На 11.12.2018 г. в гр. Бяла ученици от СУ "Панайот Волов" представиха своите постижения по Социално предприемачество в рамките на проект INNOVENTER.

На 12.12.2018 г. ученически формирования от русенски училища презентираха своите постижения по Социално предприемачество в рамките на проект INNOVENTER. Средношколците представиха различни свои инициативи, чрез които подпомагат развитието на региона.

В направление **„Взаимодействие с бизнеса и предприемаческата среда“** са реализирани няколко инициативи:

На 20.03.2018 г. двама русенски предприемачи - Людмил Христов и Радослав Стоянов се срещнаха със студенти от специалност "Бизнес мениджмънт" към Русенския университет. Те споделиха своя опит - успехи и провали, което провокира бакалаврите да им задават разнообразни въпроси. Тази среща е част от усилията на Предприемаческия център на Русенския университет да вдъхне повече себеувереност на студентите да разработват бизнес идеи за собствени фирми, основани на търговска марка и/или промишлен дизайн.

През уч. 2018/ 2019 г. ЦНП стартира изцяло нова поредица за стимулиране предприемаческата инициатива сред студентите в Русенския университет - "Из опита на един предприемач".

На 17.10.2018 г. Управителят на ДИАНЕЛ ЕООД - Диан Тамахяров проведе среща със студенти от специалностите "Бизнес мениджмънт" и "Публична администрация", като ги запозна с ключови (повратни)

моменти от предприемаческия си опит. Поканата бе част от продукцията на Предприемаческия център - "Из опита на един предприемач".

На 07.11.2018 г. се проведе среща на студенти от „Бизнес мениджмънт“ и „Публична администрация“ с предприемача Елена Христова. Тя сподели опита си как планира и прогнозира международната си дейност от Русе, а поканата бе част от продукцията на Предприемаческия център - "Из опита на един предприемач", първа серия "Красивото зове"!

На 14.11.2018 г. се проведе среща на студенти от специалност "Бизнес мениджмънт" и "Публична администрация" с предприемачите Цветанка и Делян Николови ("Кал Дизайн БГ" ЕООД - дейност озеленяване), които представиха емоционално семейния си бизнес. Поканата е част от инициативата на Предприемаческия център "Из опита на един предприемач", серия "Красивото зове".

На 28.11.2018 г. се проведе поредната среща на студенти от „Бизнес и мениджмънт“ и „Публична администрация“ от серията "Из опита на един предприемач" с бизнесмена Павел Хрисков, Българо-румънската търговско-индустриална палата и Русенската търговско-промишлена камера, сред които имаше и бивши възпитаници на Факултет "Бизнес и мениджмънт".

На 12.12.2018 г. третокурсниците от специалностите "Бизнес мениджмънт" и "Публична администрация" се срещнаха Ния Булатова - възпитаник на Факултет "Бизнес и мениджмънт" и управител на семейната им фирма САНА. Посещението е от поредицата "Из опита на един предприемач", серията "Красивото зове" и е последното за 2018 г.

В периода 12-15.02.2018 г. Зам.-ръководителят на Предприемаческия център д-р Ирина Костадинова заедно с други преподаватели от катедра „Мениджмънт и бизнес развитие“ на Русенски университет „Ангел Кънчев“ - д-р Мирослава Бонева и д-р Игор Шелудко, проведеха интерактивно обучение за предприемчиви служители по заявка на фирма „ФААК БЪЛГАРИЯ“ ЕАД в Индустиалния парк на гр. Тутракан. Целта на обучението беше да се предостави систематизирана информация и да се придобият практически умения за използване на различните функции и инструменти, които предоставят програмите Excel и PowerPoint, но не са в максимална степен използвани от служителите в производствената база на ФААК БЪЛГАРИЯ, както и да се предложат решения на възникнали проблеми, свързани с обработката на данни.

На 29.05.2018 г. в Русенския университет се проведе поредното мероприятие по проекта за социално предприемачество INNOVENTER.EU. В него участваха над 30 експерти, които идентифицираха рискове в мобилната платформа innoventer.eu, свързани с нейното използване и достъпност. Участниците останаха доволни от оформлението на мобилната платформа и посочиха като основна препоръка да се увеличи технически нейния капацитет, за да бъде тя достъпна едновременно за над 100 потребителя. В последствие изказаните препоръки бяха предадени на водещия партньор на проектния консорциум.

На 01.06.2018 г. Предприемаческият център на Русенския университет се включи в международен научно-изследователски проект, насочен към проучване влиянието на предприемаческата ориентация върху резултатите от дейността на малките и средните предприятия (The influence of entrepreneurial orientation on the results of small and medium enterprises). За целите на проучването бяха потърсени над 120 възпитаници на катедра "Мениджмънт и бизнес развитие", които участват в семейни бизнеси, както и фирми от българските клубове на Ротъри. В проекта участват Университета Jan Kochanowski в гр. Киелце (Полша) и Русенския университет „Ангел Кънчев" (България).

На 17.07.2018 г. ръководителят на проект INNOVENTER за Русенския университет – доц. д-р Емил Коцев заедно с доц. д-р Даниел Павлов представиха на бизнесмени от Разград конкретни възможности за обучение в социално предприемачество. В неформални разговори се затвърдиха контактите между бизнесмените и двамата академични представители.

На 30.08.2018 г. в Предприемаческия център на Русенския университет се провежда среща с модния предприемач Елена Христова. Разгледаха се конкретни възможности за подобряване самоувереността на студентите от университета.

На 01.09.2018 г. чрез Предприемаческия център на Русенския университет започна международния изследователски проект INTERGEN The intergenerational family businesses as a stress management instrument for entrepreneurs, свързан с изследване на междупоколенческите семейни бизнеси като инструмент за управление на предприемаческия стрес. На поканата се отзоваха 13 учени от България, Албания, Полша, Румъния, Русия и Сърбия. Очаква се резултатите от проекта да допринесат за подобряване обучението по предприемачество и да разкрият нови възможности пред обучаемите. Първите контролни проучвания ще бъдат сред студенти от специалности на Русенския университет - Бизнес мениджмънт и Технология и управление на транспорта.

На 03.09.2018 г. ръководителят на проект INNOVENTER за Русенския университет – доц. д-р Емил Коцев, заедно с доц. д-р Даниел Павлов, Ръководител на ЦНП, представиха на бизнесмени от Ротари

клуб Русе конкретни възможности за обучение в социално предприемачество.

На 19.12.2018 г. се проведеха проучвания за междупоколенчески бизнеси по INTERGEN сред студенти от Русенския университет от специалностите "Бизнес мениджмънт", "Публична администрация", "Технология и управление на транспорта".

Направление „Популяризиране на резултатите“

За текущо популяризиране на резултатите, свързани с насърчаване на предприемачеството в Русенския университет се ползват и следния уеб-базиран адрес - <https://www.uni-ruse.bg/Centers/TSNP/news>, Секция **НОВИНИ**, поддържана от гл. ас. д-р Преслава Великова и доц. д-р Даниел Павлов.

През 2018 г. в сайта на Центъра за насърчаване на предприемачеството в РУ "Ангел Кънчев" бяха отразени множеството от събития, организирани от Центъра, осъществени с негова подкрепа и с участие на негови специалисти. През годината бяха проведени огромно разнообразие от събития - работни срещи, семинари, състезания и обучения, лятно училище, дискусии, мероприятия за популяризиране на предприемачеството и споделяне на полезен опит в тази сфера с учители, ученици и експерти в Русе, Разград и Силистра са само малка част от мащабната дейност на екипа на предприемаческия център. Използват се на 100% капацитета и възможностите на специалистите от ЦНП за разпространение на информация и споделяне на организирани мероприятия. В следствие на множеството организирани събития се е увеличил престижа на ЦНП на международно ниво, повишен е капацитета на неговите представители, както и други преподаватели от ФБМ и студенти.

През 2018 г. ръководителите и експертите на ЦНП организираха и участваха в множество мероприятия, спомагащи популяризирането на ЦНП и неговата дейност, както и на Русенския университет като институция с регионално, национално и международно значение, както следва:

На 21.02.2018 г. в София се проведе Работна среща на Генерална дирекция "Висше образование" на Европейската комисия в рамките на Българско председателство на Съвета на Европейския Съюз. Русенският университет бе представен от проф. д-р Пламен Даскалов (Зам.-ректор по развитие, координация и продължаващо обучение) и гл. ас. д-р Свилен Кунев (Зам.-ръководител на ЦНП и преподавател от Катедра "Мениджмънт и бизнес развитие" към Факултет "Бизнес и мениджмънт") като българският пример в точка "Роля на висшите училища за подобряване на регионалната конкурентоспособност".

В периода 27-28 февруари 2018 г. в гр. Брюксел, под патронажа на Европейската Комисия и Организацията за Икономическо Сътрудничество и Развитие към ООН се проведе международна конференция "HEInnovate: Make Innovation Work in Higher Education". Русенският университет бе специално поканен да сподели опита си за стимулиране на предприемчиво поведение сред академичната си общност. В работния семинар "HEInnovate and its use: Moderated panel presentation of HEIs who used HEInnovate for strategy design, programme implementation and the strategic dialogue with external partners" Ръководителят на ЦНП (доц. д-р Даниел Павлов, който е и преподавател във Факултет "Бизнес и мениджмънт") посочи ключовите ползи от действията, които Русенският университет предприе през 2014 г., за да отговори на инициативата HEInnovate.

На 07.03.2018 г. в Русенски университет "Ангел Кънчев" се проведе инициативата Startup Europe Week, организирана от Факултет "Бизнес и мениджмънт" и Startup Factory. Събитието е част от европейската инициатива със същото наименование. В началото на събитието представители на академичната общност, местната власт, неправителствени и бизнес организации дискутираха дигиталното

бъдеще на Русе и значението на ИТ общностите и предприемаческата екосистема за местната икономика. Основните участници в този панел бяха: д-р Свилен Кунев (Зам.-ръководител на ЦНП), д-р Страхил Карапчански, Емилиян Енев, Иван Пепелов и Явор Иванов. Д-р Свилен Кунев презентира потенциала на магистърската програма "Предприемачество и иновации", Центъра за насърчаване на предприемачеството, успешните партньорства на Русенския университет с местните органи на управление и бизнеса.

На 22.03.2018 г. Центърът за насърчаване на предприемачеството на Русенския университет домакинства среща с доц. д-р Юлия Дончева (Ръководителя на клуб "Различни и равни" за студенти с увреждания към Русенски университет "Ангел Кънчев") и Славейко Славков (експерт международни проекти в Асоциация "Мария Кюри"). Тримата участници обсъдиха възможности за насърчаване на социалното предприемачество чрез приобщаващо обучение. Дискусията предшества и работната среща по международния проект за социално предприемачество INNOVENTER, която г-н Славков проведе същата вечер с проектния екип на Русенския университет – доц. д-р Емил Коцев, доц. д-р Даниел Павлов и гл. ас. д-р Преслава Великова като част от Работен пакет 3.

На 23.03.2018 г. беше проведено проучване на нагласите и резервите за стартиране на собствен бизнес сред студентите на Русенския университет на възраст между 20 и 29 години. То е основата на изследване, в което се включиха русенски студенти от специалностите „Социални дейности" и „Предучилищна и начална училищна педагогика". Проучването се координира от доц. Соня Георгиева и е по инициатива на Центъра за обучение и квалификация на педагогически специалисти. Изследването се провежда в шестте региона на планиране в България по проект на ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020" от февруари до април 2018 година.

На 11.04.2018 г. в Русенски университет "Ангел Кънчев" се проведе целодневен уъркшоп на тема "Съответствие и оценка на обучението по социално предприемачество с европейските системи в професионалното образование (ECVET/EQF/NQF)". Събитието се проведе в рамките на международния проект "Иновативни професионални обучения по

предприемачество-INNOVENTER" и е първата от редица срещи, които са в процес на планиране. Същността на проекта се състои в създаването на учебна програма по социално предприемачество и учебни модули към нея. На събитието присъстваха зам.-кмет "Европейско развитие" на Община Русе д-р Страхил Капчански, Тамбурашки оркестър, Сдружение "Полифония", Сдружение "Смело сърце", Сдружение "Дете и пространство", Сороптимист клуб Русе, ПГ по дървообработване и вътрешна архитектура "Йосиф Вондрак", Общински детски център за култура и изкуство, ПГО "Недка Иван Лазарова", Социален сайт "Здравни консултации", Сдружение "Регионална достъпност", ОУ "Христо Ботев", Еволюта ЕООД, Адвокатско дружество "Барашка и партньори", Еконт, ПГИУ "Елиас Канети", Ротари клуб Русе, Сдружение "Свят за всички", Движение за хармонично развитие на човека, СНЦ "Еквилибриум", Сдружение "Артцентрик", СУ "Възраждане" и др.

На 18.04.2018 г. в гр. Силистра екип на Русенския университет „Ангел Кънчев“ проведе интересен работен семинар на тема "Съответствие и оценка на обучението по социално предприемачество с европейските системи в професионалното образование (ECVET/EQF/NQF)". Събитието се реализира в рамките на международния проект "Иновативни професионални обучения по предприемачество-INNOVENTER" по Програма „Балкани – Средиземно море 2014-2020“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Участваха представители на НПО, Общински съвет – Силистра, ПГСУАУ „Атанас Буров“, ЕГ „Пейо Яворов“ и МБ, СНЦ „Гражданско единство“ и МБ, СНЦ – Силистра, „Контрол“ ЕООД, ЖС „Екатерина Каравелова“, СНЦ „Диабет“, Ротари клуб, СНЦ „Европейски компас“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, както и индивидуален соц. предприемач.

На 19.04.2018 г. в гр. Разград се проведе семинар на тема "Съответствие и оценка на обучението по социално предприемачество с европейските системи в професионалното образование (ECVET/EQF/NQF)". Събитието беше организирано в рамките на международния проект "Иновативни професионални обучения по предприемачество-INNOVENTER" и е третото от редица срещи. Участници бяха представители на организации от гр. Разград: Община Разград, НПТГ "Шандор Петьофи", ПГТС "Христо Смирненски", Дом за стари хора, ПГХТБТ "Мария Кюри", „Химик“ АД, „НИК-21-Мечев“ ЕООД, „Техно финанс инженеринг“ ООД, ВО, „Семпе 2“ ООД, ОББ АД, клон Разград, Амилум България ЕАД, ДСП, Дом за пълнолетни лица с деменция, СНЦ „Жанета“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Филиал Разград и Мтел ЕАД.

В периода 19-20.04.2018 г. в Букурещ се проведе втората работна среща по проект ReSTART, насочен към повишаване на предприемаческите и дигиталните умения на студенти и преподаватели за подобряване на модернизацията на висшето образование в Молдова. Участници в срещата от страна на Русенския университет бяха гл. ас. д-р Божана Стойчева – ръководител на проекта и експерт към ЦНП, както и гл. ас. д-р Ирина Костадинова – изследовател по проекта и Зам.-ръководител на ЦНП.

На 23.04.2018 г. преподаватели от катедра "Мениджмънт и бизнес развитие", доц. д-р Емил Папазов и доц. д-р Людмила Михайлова - академични координатори по програмата, организираха семинар на тема "Инвестиционни пресмятания в МСП" с гост-лектор Йенс Вестерблад, Финландия. В него участваха над 25 студенти от специалностите "Бизнес

мениджмънт", "Публична администрация", "Финансова математика" и "Международни икономически отношения".

На 24-25.04.2018 г. в Тирана, Албания, се проведе втората партньорска среща по международния проект INNOVENTER. Участници от екипа на Предприемаческия център на РУ "Ангел Кънчев" бяха доц. д-р Даниел Павлов и гл. ас. д-р Преслава Великова от Катедра "Мениджмънт и бизнес развитие". Те представиха изпълнените от екипа на Русенския университет до момента задачи по работни пакети, свързани с разработка и разпространение на информационни материали, разработка на учебни материали по социално предприемачество и мобилна и онлайн платформи.

На 21.05.2018 г. в Областния информационен център на гр. Силистра се проведе поредното мероприятие по проекта за социално предприемачество INNOVENTER.EU. Сред участниците имаше представители на местни училища и нестопански организации. Екипът на проект INNOVENTER.EU доц. д-р Емил Коцев, доц. д-р Даниел Павлов и гл. ас. д-р Преслава Великова представиха проекта и свършената до момента работа. По време на експертната среща Ръководителят на предприемаческия център на Русенския университет „Ангел Кънчев“ (доц. д-р Даниел Павлов) представи и иновативните методи във Факултет „Бизнес и мениджмънт“ за насърчаване създаването на

междупоколенчески семейни предприятия, за да могат студентите да интегрират роднини и приятели в своите новостартиращи фирми.

В периода 30-31.05.2018 г. Ръководителят на Предприемаческият център на Русенския университет участва в срещи, организирани от Националната федерация на работодателите на инвалиди по проект INNOVNTER.EU. Проведената дискусия за обучение по Социално предприемачество, съгласно Европейската и Националната квалификационна рамка, показва и възможностите на Русенския университет да обучава учители и по Наредба 12. Участниците изказаха високо мнение за дейностите в Русенския университет за насърчаване на предприемачеството.

В периода 14-15.06.2018 г. Предприемаческият център участва в HEInnovate и Третото Младежко Експо, събрало предприемчиви ученици и студенти от различни държави. В този период се проведе Международната конференция, посветена на иновациите във висшето образование и събра в Русенския университет повече от 150 представители на академичната общност от европейски университети, предприемачи, политици и екипи от Генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ в Европейската комисия. Форумът бе организиран от Европейската комисия в партньорство с Русенския университет „Ангел Кънчев“ и Министерството на образованието и науката.

На 26-27.06.2018 г. се проведе работна среща – дискусия по проект INNOVENTER.EU в София на тема „Обучителна програма по социално предприемачество по проект INNOVENTER.EU“ с над 30 представители

на държавни институции, учители и преподаватели, работодатели и предприятия на хора с увреждания; Prof Jef Tavernier (бивш Министър на Здравеопазването на Белгия и преподавател в наблюдаващия партньор – VIVES, Белгия) и Prof Ron Beirens (VIVES, Белгия).

На 09.09.2018 г. бяха попълнени от студенти от специалностите "Бизнес мениджмънт" и "Технология и управление на транспорта" при Русенски университет "Ангел Кънчев" първите анкетни проучвания сред студенти по международната академична мрежа INTERGEN, свързана с насърчаване на междупоколенчески семейни бизнеси.

На 10.09.2018 г. Русенският университет „Ангел Кънчев“ беше организатор и домакин на петото издание на международното лятно училище по проекта DANUBE: FUTURE, обявен за ключов проект по Европейската стратегия за Дунавския макрорегион. Лятното училище DIS 2018 се проведе в периода 10-16 септември в Канев център на Русенския университет и беше на тема „Мениджмънт на проекти и предприемачество за устойчиво развитие на регионите в Дунавския макрорегион“ с участници от: Австрия, Албания, Босна и Херцеговина, България, Италия, Румъния, Сърбия, Унгария, Украйна, Хърватия, Чехия.

В периода 18-19.09.2018 г. по време на третата работна среща по проект INNOVENTER.EU в Кипър се обсъдиха различни възможности за подобряване на обучението по социално предприемачество в няколко държави в Югоизточна Европа. По проекта предстоят пробни обучения с обучители от различни държави. Представителите на Русенския университет - доц. д-р Емил Коцев и доц. д-р Даниел Павлов запознаха партньорите с нивото на подготовката в Русе, Разград и Силистра, което се възприе като модел за подражание от останалите партньори.

На 28.09.2018 г. докторант Нели Рашева взе активно участие в Нощта на учените в Зала 2 на Канев Център на Русенски университет "Ангел Кънчев", съчетано с международната инициатива "The strategic relevance of sustainability collaboration between university-industry-government" по проект www.edu4society.eu. Докторант Нели Рашева представи сътрудничеството между научни изследователи (от една

страна в нейно лице и научния ѝ ръководител доц. д-р Даниел Павлов) и представител на бизнеса от друга страна - предприемачът г-н Диан Тамахяров - собственик на ДИАНЕЛ ООД. Мероприятието е поредното доказателство за успешното сътрудничество между бизнеса, катедра "Мениджмънт и бизнес развитие" и ЦНП на Русенския университет по посока насърчаване на предприемачеството.

На 29.09.2018 г. в гр. Разград се проведе обсъждане по проекта за социално предприемачество INNOVENTER.EU. Екипът на проекта доц. д-р Емил Коцев, доц. д-р Даниел Павлов и проф. д-р Станка Дамянова представиха проекта и свършената до момента работа.

На 11.10.2018 г. по проект INNOVENTER.EU в гр. Силистра се проведе обучение с над 20 местни учители, които дадоха голяма подкрепа на Предприемаческия център да продължи обучителните си дейности. Всеки от 15-те модули по Социално предприемачество бе представен от:

- доц. д-р Емил Коцев,
- доц. д-р Даниел Павлов
- гл. ас. д-р Миглена Пенчева

На 24.10.2018 г. се проведе работна среща на проектния консорциум INNOVENTER с финансиращия орган в Солун. Русенският университет получи похвала за дейностите си по проекта, свързан с обучението по Социално предприемачество.

На 26.10.2018 г. беше проведено представяне на проект INNOVENTER по време на Научната конференция на Русенския университет и Съюза на учените в България от доц. Д-р Даниел Павлов. Ползите от социалното предприемачество бяха разширени и от представяне на опита по мрежа INTERGEN, свързана с насърчаване на междупоколенческите семейни бизнеси.

На 22.11.2018 г. се проведе интерактивна с учители от Русе и Бяла по проект INNOVENTER. Получени бяха ценни препоръки за предстоящите ни обучения по Социално предприемачество.

На 26.11.2018 г. по време на семинара по проект INNOVENTER <https://innoventer.eu/> доц. д-р Даниел Павлов и доц. д-р Маргарита Бакрачева направиха първото официално съвместно представяне на международната изследователска мрежа за междупоколенчески бизнеси - INTERGEN <http://www.intergen-theory.eu/>. До момента в изследванията на междупоколенческите бизнеси са включени над 1500 студенти от шест държави - България, Албания, Полша, Русия, Румъния и Сърбия.

На 26-27.11.2018 г. в София се проведе поредното мероприятие по проект INNOVENTER. Бяха представяни училищни инициативи по предприемачество от Русе, Бяла, Разград и Силистра.

В направление „**Ефективно привличане и използване на ресурси**“ ЦНП през 2018 г. успява да комбинира няколко подхода за осигуряване на ресурси за своята работа. Най-голям дял заемат средствата, привлечени по международни проекти:

Номер на проекта	Наименование на бълг. език	Наименование на англ. език	Ръководител или Координатор	Продължителност
2016-1-RO01-KA203-024476	Edu4Society – Иновативен подход за усъвършенстване обучението по социална отговорност и граждански умения при създаването на устойчиви бизнес дейности	Edu4Society - Innovative Solution for enhancing social responsibility education and civic skills in creating sustainable businesses	гл. ас. д-р Ирина Костадинова	01.11.2016 - 31.10.2018
BMP1/1.3/2738/2017	Иновативни професионални обучения по предприемачество - INNOVENTER.	„INNOVATIVE VOCATIONAL ENTREPRENEURIAL TRAINING, INNOVENTER ”	доц. д-р Емил Коцев	01.09.2017 – 31.08.2019
585353-EPP-1-2017-1RO-EPPKA2-CBHE-JP	ReSTART- Повишаване на предприемаческите и дигиталните умения на студенти и преподаватели за подобряване на модернизацията на висшето образование в Молдова.	ReSTART- Reinforce entrepreneurial and digital skills of students and teachers to enhance the modernization of higher education in MOLDOVA	гл.ас. д-р Божана Стойчева	15.10.2017 – 14.10.2017
2017-1-R001-KA203-037145	Иновативни ориентирани към студентите практики, включващи ИКТ-инструменти и взаимодействие университет-индустрия за подпомагане на обучението по бизнес и технологично предприемачество	InoLearn4BEEs – „Innovative Student – Centred Learning Practices fuelled with ITC-tools and university-industry cooperation towards reinforcement of Business & Engineering Entrepreneurship education	гл.ас.д-р Свилен Кунев	01.11.2017 – 30.04.2020
16.4.2.036	Интегрирани интервенции в областта на заетостта в граничния регион Гюргево – Русе	Integrated employment interventions in the Border Cooperation Region, Giurgiu – Ruse	ЧЕРВЕН КРЪСТ НА РУМЪНИЯ, ФИЛИАЛ ГЮРГЕВО Координатор за РУ: проф.д-р В. Пенчева. Участник от кат. МБР: гл. ас. д-р Свилен Кунев	2017-2018
	"Междупоколенческите семейни бизнеси като инструмент за управление на предприемаческия стрес" INTERGEN	"The intergenerational family business as a stress management instrument for entrepreneurs" (INTERGEN)	доц. д-р Д. Павлов	01.09.2018 – 31.08.2020

В направление „**Инициативи за устойчивост**“ през 2018 г. ръководителите и експертите към ЦНП работиха активно за създаване и подобряване връзките на Центъра и Русенския университет със заинтересовани лица. Крайната цел е подобряване устойчивостта на работата на ЦНП:

На 09.07.2018 г. по проекта за социално предприемачество INNOVENTER.EU се проведе интерактивна среща с 44 учители в ПГО "Недка Иван Лазарова", гр. Русе. Учителският колектив демонстрира

висока предприемачива култура да стимулира средношколците да търсят своята реализация в региона, вместо да емигрират. Ръководителят на Предприемаческия център на Русенския университет, доц. д-р Даниел Павлов, отново заяви, че ПГО „Недка Иван Лазарова“ има уникални конкурентни предимства да допринесе за превръщането на Русе в модна столица на България, както е било по времето на Русчук. Получените коментари са ценни за успешното ползване на дигиталните материали за учебни цели.

На 18.07.2018 г. ръководителят на Предприемаческия център на Русенския университет, доц. д-р Даниел Павлов, проведе ползотворна среща с г-жа Елеонора Иванова – Директор на Българо-румънската търговско-промишлена палата в гр. Русе (www.bgccsi.eu). Двамата ръководители обмениха информация за полезни резултати от проект www.innoventer.eu и Агенцията за трансгранична трудова мобилност (ВИЗА); изградиха поредните мостове за сътрудничество между двете организации за насърчаване на предприемаческата култура в граничния регион.

На 19.07.2018 г. се проведе среща между Ръководителят на предприемаческия център на Русенския университет (доц. д-р Даниел Павлов) и доц. д-р инж. Тихомир Тодоров (Управител на ТИТАН ЕООД, <https://www.titan-rs.com/>). Предприемаческият център на Русенския университет включи ТИТАН ЕООД в международен научен проект за изследване на скрити шампиони (Hidden Champions in Dynamically Changing Societies and their Management and Leadership Development Needs).

На 18.10.2018 г. се проведе среща на ключови представители на Предприемаческия център с учители от гр. Силистра за обсъждане на учебни материали по проект INNOVENTER, свързани с обучение по Социално предприемачество.

На 25.10.2018 г. се проведе работна среща на ключови представители на Предприемаческия център с учители от гр. Разград за директно обсъждане на учебни материали по Социално предприемачество в рамките на проект INNOVENTER.

На 22.10.2018г. бизнесмени от Ротари клуб Силистра поднесоха своята подкрепа на ключови представители на Предприемаческия център към планираните от тях дейности за обучение по Социално предприемачество в рамките на проект INNOVENTER.

На 08.11.2018 г. се проведе среща с учители от Разград по проект INNOVENTER. Бяха отправени ценни препоръки за предстоящите обучения по Социално предприемачество. Преподавателите доц. д-р Даниел Павлов и гл. ас. д-р Миглена Пенчева от Катедра "Мениджмънт и бизнес развитие" получиха ценни препоръки за предстоящите обучения по Социално предприемачество.

На 12.11.2018 г. Екипът от проект INNOVENTER участва в Седмица на предприемачеството в ПГО "Станка Николица Спасо-Еленина", Разград. Откритият урок на тема „Ражда ли се или се изгражда предприемачът?“ бе организиран по покана на Джунйър Ачийвмънт България.

На 15.11.2018 г. се проведе интерактивна с учители от Русе и Бяла по проект INNOVENTER с участието на представители от нестопански организации. Получихме ценни препоръки за предстоящите ни обучения по Социално предприемачество.

На 21.11.2018 г. експерти от Русенския университет оцениха рисковете в достъпността и използваемостта на мобилната платформа по обучение в Социално предприемачество - <https://innoventer.eu>.

На 18.12.2018 г. по покана на Елеонора Николова (Председател на Българо-румънската търговско-промишлена палата в гр.Русе) доц. д-р Даниел Павлов (Ръководител на Предприемаческия център) участва в поредната среща на BNI клон Приста, гр. Русе. Повече от 50 местни

бизнесмена чуха и подкрепиха изказаната позиция да се насърчава местния бизнес, а учащите да се подпомагат така, че да виждат своята реализация в региона.

На сайта на предприемаческия център са отразени общо 72 **събития**, които генерират 109 ползи, защото някои събития са свързани с повече от две направления:

Направление \ месец	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Всичко
Консултиране и менторство		1	1	2	2			1	1	2	1	1	12
Взаимодействие с ученици		1	1						1		2	2	7
Взаимодействие с бизнеса и предприемаческата среда		2	1	3	2	2	2	1	3	2	3	1	22
Популяризиране на резултатите		2	5	6	3	2			6	4	4		30
Ефективно привличане и използване на ресурси	5						3	1	1				10
Инициативи за устойчивост		3	2	1	2	3	2	1	2	4	5	1	26
Всичко ползи:	5	9	10	12	9	7	7	4	14	12	15	5	109
Брой отразени събития:	5	5	5	8	5	4	3	1	10	8	13	5	72

В сравнение с предходната 2017 г., резултатите от работата на ЦНП през 2018 значително са се увеличили. Според анализа по направления по-горе през 2018 г. са проведени два пъти повече мероприятия с 34 повече ползи. Това означава, че ЦНП е участвал в/организиран средно всеки месец 3 мероприятия. Най-активна е работата по популяризиране на резултатите, което има пряка връзка с имиджа на ЦНП в академичната общност на национално и международно равнище. Споделянето за работата на Центъра увеличава неговите възможности за работа, както се вижда и от таблицата по-горе. В резултат може да се обобщи, че ръководителите и експертите от ЦНП са допринесли за неговата повишена активност, репутация и резултати през 2018 г.